

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๒๕

การดี-คุณภาพของมนุษย์

การดี เวลาจะดีก็ดีอย่างนี้ คือเวลาเราดูว่ากล่าวใคร ถ้าถูกดีเราก็ต้องยอมรับฟัง เขาผู้ดี เพราะเราหาเหตุผล การดูว่ากล่าวจะเต็มไปด้วยเหตุผลทั้งนั้น ไม่ให้มีเรื่องของกิเลสมาแทรก แม้แต่เสียงจะแผดลั่นเมฆลั่นฟ้าก็ตาม จะไม่มีเรื่องของกิเลสเข้ามาแทรกเลย จะมีแต่เรื่องธรรมล้วนๆ เท่านั้น เพราะสอนคนให้ดี จะเอาสิ่งเหล่านั้นมาแทรกทำไม สิ่งนั้นเป็นความเสียหายต่างหาก จะทำคนให้ดีได้อย่างไร

ต่อไปนี้จะอธิบายธรรมให้ท่านทั้งหลายได้ทราบโดยทั่วกัน ทำไมหลวงพ่อดีจึงได้บอก อยู่เสมอเรื่องการใส่รองเท้าใส่บาตร ทั้งนี้มันมีเรื่องธรรมเรื่องวินัย เรื่องความเคารพธรรมเคารพทานของเรามี ที่พระพุทธเจ้าและสาวกท่านไปบิณฑบาต ทั้งโลกทั้งธรรมก็พูดเป็นเสียงเดียวกันว่าพระพุทธเจ้าไปโปรดสัตว์ และสาวกท่านก็ไปโปรดสัตว์ พระท่านผู้มีศีลตั้งอยู่ในอรรณในธรรม เป็นสุปฏิปันโน อุชฺฐ ญาย สามิจิปปฏิปันโน ไปบิณฑบาตก็เป็นลักษณะเดียวกัน คือ ท่านไม่ได้ไปด้วยความโลภโลเลในอาหาร ไปเป็นกิจวัตรของท่านจริงๆ แม้จะอดจะเป็นจะตายท่านก็ไม่ถืออะไรหนักแน่นยิ่งกว่าความเป็นธรรมของท่าน เวลาท่านไปบิณฑบาต ท่านก็เป็นผู้ทรงศีลทรงธรรมไป

เราผู้มาทำบุญกับท่าน เราก็มุ่งอรรณมุ่งธรรมมุ่งกุศลจากท่านจากธรรม ทำอย่างไร จึงจะเป็นบุญเป็นกุศลตั้งใจหวัง เป็นไปถึงจะถูกอรรณถูกธรรมตามหลักธรรมของพระพุทธเจ้าที่สอนไว้ เช่น พวกทหารเขาจะมาฟังเทศน์ มาใส่บาตร เป็นต้น พวกทหารเขาแต่งชุดทหารมา หรือพวกที่โพกศีรษะมาด้วยประเพณีของเขาก็ไม่ต้องถอด ให้เป็นไปตามธรรมชาติ ไม่เสียความเคารพ ทางทหารก็เหมือนกันจะไม่ถอดรองเท้าก็ได้ นอกนั้นถ้าใส่หมวกก็ให้ถอด ใส่รองเท้าก็ให้ถอดเสีย เพื่อความเคารพธรรม เคารพทานของตน เคารพท่านผู้มีศีลซึ่งมีเพศสูงส่งกว่าเรา

การใส่บาตร เป็นการบำเพ็ญคุณงามความดี เป็นการน้อมรับธรรมส่วนกุศลของเราให้ได้เต็มที่ พร้อมกับเคารพธรรมด้วย เคารพครูบาอาจารย์ที่ท่านมีศีลมีธรรมด้วย เคารพในทานของเราด้วย ดังนั้น เราถึงได้บอกให้เข้าใจ เพราะเท้าและรองเท้ามืดสูงกว่าธรรมพอจะส่งเสริมให้เป็นวัฒนธรรมไปในเวลาเช่นนั้น บางคนไม่เข้าใจเพราะไม่เคยมีใครบอก เนื่องจากท่านเหล่านั้นคงเกรงใจญาติโยมมากกว่าเกรงธรรม แต่เราเมื่อมีญาติโยมเข้ามา

เพื่อธรรม ทำยังไง ญาติโยมมา มาเพื่ออะไร มาเพื่อความเข้าอกเข้าใจในอรรถในธรรม สิ่งใดที่จะเป็นผลประโยชน์แก่ญาติโยมไม่เป็นความเสียหายเราก็บอก เพราะเราเกรงธรรม เรามุ่งต่อธรรมด้วยกันเหมือนประชาชน จึงได้บอกเสมอ ฉะนั้น จึงควรพากันเข้าใจไว้ส่วนมากท่านไม่ค่อยบอก เวลาบิณฑบาตท่านเกรงใจ นอกจากเจริญพรและคล้อยไปตามใจคนเสียเป็นส่วนมากต่อมาก ธรรม-ทาน และท่านผู้มีศีลและเพศที่ควรเคารพเลยกลายเป็นธรรมชาติที่ด้อยไปกว่าความเกรงใจกัน นี่เราทั้งหลายเป็นชาวพุทธ มีความเคารพธรรมอย่างฝังใจกว่าความสนใจเคารพเท่า จึงได้เตือนได้บอกโดยธรรมเพื่อเข้าใจทั่วกัน

ฉะนั้น หลวงตาบัวจึงไม่เจริญพรถ้าไม่ใช่สิ่งที่ควรเจริญพร แม้แต่ใครจะมาชมว่า หลวงตาบัวดีก็ต้องถามเขาว่าดียังไง ให้บอกมา แทนที่จะรับไม่รับนะ ดียังไงหาเหตุผลมาชี้ ถ้าเหตุผลเป็นที่ยอมรับก็รับคนนี้เป็นคนดี เพราะคนนี้ชมคนมีเหตุผล ถ้าบอกว่าหลวงตาบัวไม่เป็นท่า ไม่เป็นท่าเพราะเหตุใด จะรับหรือไม่รับยกไว้ก่อน ไม่เป็นท่าเพราะเหตุไร ไม่เป็นท่าเพราะเหตุนั้นๆ อ้อ ไม่เป็นท่าเพราะเหตุนั้นจริง ๆ ถูกต้องแล้วยอมรับทันที ว่าคนนี้ดี ตำนามีเหตุผล และคนนี้จะป็นหลักเกณฑ์ได้อย่างสำคัญคนหนึ่ง เราเอาคนนั้นต่างหากไม่ได้เอาเรา แต่อาศัยเราเป็นเหตุได้ดูเหตุผลของคนนั้น

การดีก็ตาม การชมก็ตาม ให้ดูเหตุผลกันเป็นสำคัญกว่าอื่น มันส่อจากตัวของเจ้าของนั้นแล ตำนาก็ตำหนิตะไปเลย ชมก็ชมตะไปเลย นั่นไม่ถูกไม่ดี (ภาษาอีสานเขาเรียกนกอีหลอย คล้อยตามเลย ไม่ว่าอะไรดีนะ) ใช้ไม่ได้ คนหาเหตุผลไม่ได้ ดีไม่ดีเป็นเรื่องสอพลอประจบประแจงอีกด้วย ใช้ไม่ได้นะ ถ้าไม่ดีก็บอกว่าไม่ดี ดีก็บอกว่าดี ไม่ดีที่ตรงไหนบอกเหตุผลมา ผู้ที่หวังดีอยู่แล้วจะแก้ทันที คนนั้นแก้ทันทีไม่ถือโกรธ ถ้าคนนั้นไม่แก้คนนั้นก็ไม่ได้ต่างหาก เราดีอยู่แล้ว บอกเขาในสิ่งที่ถูกต้องตั้งมาอยู่แล้วไม่เสียหาย เรื่องธรรมเป็นอย่างนั้น พระท่านสอนกันก็สอนอย่างนั้น

พระพุทธเจ้าสอนพระสาวกก็เหมือนกัน ถึงขั้นอุปเปหิก็มี โทษก็ตั้งแต่หัวขาดลงมาถึงโทษประหารหรือโทษตลอดชีวิต จากนั้นก็โทษ ๒๐ ปี ๑๕ ปีลงมาโดยลำดับ จน ๔ เดือน ๓ เดือน เหมือนกันนี้แหละ หลักพระวินัยเป็นอย่างนี้ ถ้าลงโทษปาราชิกแล้วก็ตัดคอขาดทั้งฝ่ายธรรมฝ่ายวินัยบอกกันแล้วก็อุปเปหิ ขัณฑ์จากหมู่จากเพื่อน โทษรองลงมาที่ปรับรองลงมาโดยลำดับ จนกว่าคนนั้นจะยอมตน เมื่อหมดโทษแล้วถึงจะเข้าหมู่คณะได้ โทษประเภทเหล่านี้เป็นประเภทเนื้อร้ายต่อวงคณะ เอาไว้ไม่ได้ ต้องเอาออก ถ้าขึ้นปล่อยไว้ส่วนดีทั้งหลายจะเสียไปด้วย ในหลักธรรมหลักวินัยท่านสอนท่านทำอย่างนั้นก็เพื่อดี

ต่างหาก อันไหนไม่ดีท่านตัดออกๆ ถ้าทำเบาๆ สิ่งนั้นจะไม่ออก ต้องทำให้หนักเพื่อจะรักษาส่วนใหญ่เอาไว้ ธรรมมีทั้งหนักทั้งเบา วินัยจึงมีทั้งหนักทั้งเบา ล้วนแล้วแต่เครื่องสอนคนให้เป็นคนดีทั้งนั้น ฉะนั้นการดูว่ากล่าวด้วยเหตุผลธรรมดาเพื่อความดี จึ่งเป็นทางดำเนินของศาสนธรรมมาดั้งเดิม ไม่ใช่เรื่องอุทริทำเอาเองด้วยอำนาจโทสะกิเลส

ธรรมครูบาอาจารย์ที่มาสั่งสอนพวกเรา ให้เราคำนี้ ตั้งแต่ครั้งพระพุทธเจ้าๆ เป็นศาสดาองค์เอก เอกด้วยการฝึกฝนทรมานพระองค์เอง ทรมานถึงขนาดเดนนตาย สลบสลบ พอฟื้นจากนั้นก็ได้เป็นพระพุทธเจ้าเพราะการทรมานอย่างหนัก ทำไม่ถึงต้องทรมานอย่างหนัก เพราะกิเลสเป็นตัวสำคัญ เป็นตัวแสบที่สุด ไม่มีอะไรแสบเกินกิเลส ความโลภก็แสบ ความโกรธก็แสบ ความหลงก็แสบ ความรักก็แสบ ความชังก็แสบ ความเกลียดความโกรธแสบทั้งนั้น ไม่ใช่ของดี มีแต่ของแสบๆ คนเราอยู่โดยไม่มีสิ่งเหล่านี้ก็กังวล บิบบังคับใจ มันแสนสบาย นี่ยกมาเทียบกันนะ ความรักก็กระเพื่อมชุ่มมัว เหมือนกับต๋อยเข้าไปปิ้งๆ ชังก็เปรี้ยวเข้ามาเจ็บๆ ความโลภ ความโกรธ ความหลง มีแต่ประเภทอาวุธต่อยกับเตะกับถีบทั้งสิ้น การไม่มีใครเตะใครต๋อย อยู่สบายแสนสบาย ท่านเทศน์เพื่อทำลายสิ่งก่อกวนขุแห่ทั้งหลายให้กระจายออกๆ ชับไล่มันออกไป ไล่มันออกไป ชับออกไปด้วยอรรถด้วยธรรมอย่างอื่นจับไม่ได้ ต้องเอาธรรมจับ กิเลสจับกิเลสก็เหมือนกับเพิ่มเชื้อไฟลูกส่งเปลวขึ้นจรดเมฆโน่น ถ้าเอาน้ำดับมันก็ดับลงได้

ธรรมเป็นน้ำดับไฟ ท่านสอนอย่างนั้น ไฟมันกองใหญ่ น้ำเพียงถึงเดียวไม่พอ ต้องเอาน้ำเทลงไปให้มากกว่านั้น ไฟจึงจะดับ กิเลสแต่ละตัวมันหนักแน่นมันคงมาก มันผาดโผนมาก ยิ่งกว่าสิ่งใดๆ ในโลก เราจะใช้การแนะนำสั่งสอนแบบงูๆ ปลาๆ ว่ากันไปอย่างนั้นไม่ได้ ต้องเอาให้หนักเพื่อสิ่งนั้นจะได้พังลงไป ความหมายเป็นอย่างนั้นดับไฟอันนั้น อันนั้นแหละจะเป็นเหตุเป็นผลให้ไฟเกิด และก่อความฉิบหายวายปวงไปโดยไม่มีประมาณเลย ดังนั้นจึงให้รับระงับดับกัน พวกกันทำความเข้าใจด้วยดี เพื่อธรรมจะได้เข้าสู่ใจ ใจจะสงบสบาย

มาวัดมาวาศึกษา ทำบุญให้ทาน ก็ได้บุญแล้ว นั้นเป็นประเภทหนึ่ง ส่วนใหญ่ที่สำคัญก็คือการฟังอรรถฟังธรรมเพื่อฝังลงในใจของเรา นี่ที่เป็นประโยชน์มากมาย เพราะใจเป็นโรงงานอันสำคัญ เมื่อได้สิ่งอันดีงามเข้าไปอยู่ในจิตใจแล้วจะระบายออกแต่สิ่งที่ดี ถ้าใจขาดการอบรมศึกษามาดีแล้วทุกอย่างก็เหลวไปหมด เหลวไปทั้งนั้น เพราะใจพาเหลวเสียอย่างเดียวเท่านั้นอะไรๆ ก็พลอยเหลวไปตามๆ กัน ใจจึงควรได้รับการศึกษา

อบรมให้เหมาะสม นี่แหละการมีศานากัฏี การมีครูมีอาจารย์กัฏี ท่านคอยแนะนำสั่งสอน ก็เพื่อให้เราเป็นคนดี

มนุษย์เราอยู่เฉย ๆ มันดีไม่ได้ มนุษย์เราไม่เหมือนสัตว์ สัตว์เขาไม่ค่อยมีอะไร มากเหมือนมนุษย์เรา จะดีไม่ดีก็ตามประสาของเขา เขาเป็นอยู่อย่างนั้น แต่มนุษย์เราจะอยู่อย่างสัตว์ไม่ได้ เพราะมนุษย์ไม่ใช่สัตว์ อยู่ด้วยกันเป็นจำนวนมากก็ต้องมีกฎระเบียบ มีข้อบังคับปฏิบัติต่อกันเพื่อความสงบสุขต่อส่วนรวม ไม่เช่นนั้นไม่ได้ คิดดูซิ แต่ก่อนมีไหมกฎจรรยา ไม่มี เพราะไม่มีรถ เมื่อมีรถเข้ามาและชนกันแหลกบ่อย ๆ เข้าก็ต้องมีกฎจรรยา มีข้อบังคับเพื่อความปลอดภัยกันเรื่อยมา มีข้อบังคับขึ้นมาเรื่อย ๆ เพราะมีความเสียหายเกิดขึ้นบ่อย ๆ แต่ก่อนไม่มีกฎจรรยาเพราะไม่มีเหตุมาแสดง ไม่มีผลมาแสดง เรื่องที่จะบัญญัติกฎข้อบังคับต่าง ๆ ขึ้นมาจะบัญญัติขึ้นมาหาอะไรเพราะไม่มีเรื่อง แต่ทุกวันนี้เป็นยังไง ก่อนที่จะขับรถต้องไปสอบเอาใบขับขี่เสียก่อน แต่ต้องระวังนะ เดี่ยวจะได้ใบขับขี่ตาบอดเข้าหรือ เงินยัดเข้าไป ใบขับขี่ตาบอดทะลักออกมาเลย แล้วขับตะไปหลับตาขับชนตะไปเลย

ให้ระมัดระวังให้มาก อย่าถือว่าทางเราเป็นทางถูกถ่ายเดียวแล้วไม่หลีก นั่นเป็นอันตรายได้ ถูกก็ตาม ผิดก็ตามเถอะ อะไรที่จะปลอดภัยให้หลีก ให้มันปลอดภัยนั้นแหละ เป็นความชอบธรรมและเป็นความฉลาดของผู้ขับ เราจะถือว่าเราเป็นทางถูก เขาเป็นทางผิด เวลาถูกชนแล้วมันตายด้วยกันทั้งนั้นแหละ ถ้าเหตุการณ์หนักควรจะตายนะ อย่าว่าแต่เขาจะตายเลย ดีไม่ดีเขาไม่ตายเราก็ตายได้ เขาเป็นรถใหญ่ เราเป็นรถเล็ก เราแหลกเขาไม่แหลกก็ได้ การหลบหลีกสำคัญมาก กฎอันใหญ่นั้นวางไว้ หากจำเป็นก็หลบหลีก หลีกหรือรอเพื่อความพ้นภัย นี่ก็เป็นเรื่องของปัญญามนุษย์ที่จะใช้ในเวลานั้น ต้องระมัดระวังไว้เสมอ นี่แหละกฎแห่งความปลอดภัย กฎหมายบ้านเมืองก็เป็นกฎแห่งความปลอดภัย มนุษย์จะอยู่ร่วมกันได้ผาสุกสบาย ก็เพราะต่างคนต่างรักษากฎแห่งความสงบของบ้านเมือง ถ้าฝืนกฎอันนี้ไปแล้วก็ต้องก่อเรื่องจนได้

หลักธรรมหลักวินัยก็คือกฎแห่งความปลอดภัยไว้ทุกชั้นนั่นแล จะเป็นยักษ์เป็นมารแก่พวกเราอย่างไรไป เรื่องธรรมด้วยแล้วยิ่งละเอียดมากทีเดียว ละเอียดยิ่งกว่ากฎหมายบ้านเมืองอีก ผู้ใดปฏิบัติตามธรรมแล้ว ไปไหนก็ไปเกิด ไม่มีอะไรหรอก ถ้าวางได้ดำเนินตามธรรมแล้ว คิดดูเผิน ๆ ทุกวันนี้ เรานั่งรถผ่านไปด่านตรวจที่ไหนเขาตรวจจะไปเลย ยิ่งมากกลางค้ำกลางคืนด้วยแล้ว เขายังตรวจอย่างเข้มงวดกวดขัน พอมาส่องไฟมองเห็นพระ

นั่งรถมาด้วยแล้ว เขาถอยออกทันทีเพราะความไวใจ ลงใจว่าพระมีธรรม เขาไวใจ
ผ้าเหลือง เขาไวใจศาสนา เขาไวใจพระผู้มีศีลธรรม

ถ้าต่างคนต่างมีศีลธรรมก็ไวใจกันได้ทั้งนั้นมนุษย์เรานะ ไม่เคยเห็นหน้ากันก็ตาม
พอมองเห็นกันก็เป็นความสนิทต่อกันเลย เพราะความสนิทอยู่กับธรรม ไม่ได้สนิทอยู่กับ
กิเลส กิเลสไม่สนิทกับใครง่าย ๆ ฆ่ากันได้สบาย ๆ แม้แต่พ่อกับแม่ก็ยังฆ่ากันได้ ลูกกับพ่อ
กับแม่ยังฆ่ากันได้ เราย่าว่าคนอื่นคนไกลที่ไหน กิเลสมันไม่ไวหน้าใคร เมื่อมันแสดงขึ้น
หน้าแล้วมันทำได้หมดไม่ไวหน้าใคร ส่วนธรรมนี้ทำไม่ลง อ่อนน้อมไปหมด ไม่ว่าลูกใคร
หลานใครเชื่อว่าเป็นมนุษย์แล้ว ไม่เคยเจอกันก็ตาม เห็นกันสนิทกันด้วยอรรถด้วยธรรม
ทันที ธรรมอยู่ที่ไหนสนิทกันหมด ไม่จำเป็นต้องเห็นหน้าเห็นตา รู้โคตรรู้แซ่กันและกัน ถ้า
มีธรรมแล้วสนิทกันหมด นี่ธรรมเป็นเครื่องประสาน ประสานให้อ่อนน้อมใส่กันเลย ถ้าเป็น
กิเลสไม่ได้ เห็นเขียวเห็นpinkกันไม่นานเลย คอยแต่จะกัดกัน จันโลกมันถึงร้อนถึงแหลก
ด้วยการทำลายทรัพย์สินและหัวใจกัน ชีวิตของกัน

ในหนังสือพิมพ์มีอยู่ตลอดเวลา มีแต่เรื่องกัดกันทำลายกัน ทั้งลักทั้งปล้นทั้งจี้ ทุก
สิ่งทุกอย่างเต็มไปหมด นี่แสดงเรื่องอะไร ก็แสดงเรื่องกิเลสทำหน้าที่อย่างออกหน้าออกตา
นั่นเอง เพราะเวลานี้กิเลสอยู่ที่คนซึ่งชอบส่งเสริมมันมากทวิคุณ ไม่มีใครเห็นโทษของมัน
บ้างเลย เมื่อไม่เห็นโทษของมันความฉิบหายวายปวงไม่ต้องสงสัย นี่เป็นจำนวนน้อย ยังจะ
มากยิ่งขึ้นไปอีก ถ้าส่งเสริมมันให้มีกำลังมากเท่าไร มันจะยิ่งก่อความฉิบหายให้ยิ่งกว่านี้
ไปอีก เพราะกิเลสไม่เคยทำใครให้มีความเจริญรุ่งเรืองเลย นอกจากธรรมเท่านั้นจะทำให้มี
ความเจริญรุ่งเรือง

ไม่ว่าคนมั่งคนมี ไม่ว่าคนทุกข์คนจน ไม่ว่าคนโง่คนฉลาด ถ้าต่างคนต่างมีธรรม
แล้วอยู่ด้วยกันได้อย่างสนิทตายใจ มนุษย์เราทำไมไม่ให้อภัยกัน ไม่เห็นใจกัน ต้องให้อภัย
กันได้ทั้งนั้นแหละ ถ้าใจเป็นธรรมเป็นอย่างนั้น ไม่ดูถูกเหยียดหยามซึ่งกันและกัน เพราะ
มนุษย์เราเกิดมาที่แรกก็เกิดในท้องแม่เหมือนกัน ใครนำเอากองทัพสมบัติมา ใครเอาตู้
คัมภีร์เอาความเฉลียวฉลาดมา ใครหาบตู้อำนาจวาสนามา มันมีในหัวใจของทุกคนนั้น
แหละ เพราะฉะนั้น ท่านจึงไม่ให้ประมาทกัน หัวใจเวลาเสวยกรรมต่อก็เสวยไว้ก่อน แต่สิ่ง
ที่ดีมีบรรจุไว้ในหัวใจ พอพ้นจากวาระนี้แล้วก็ตีตีผิงไปได้สบาย กรรมของสัตว์มันต่างกัน
ท่านจึงไม่ให้ประมาทกัน ให้อภัยซึ่งกันและกัน ให้นำธรรมนี้ไปปฏิบัตินะ

เฉพาอย่างยิ่งผัวกับเมียมันแหละ ส่วนมากผัวจะไม่มีหนังหุ้มห่อตัวนะ ถูกเหยียดถูก
ข่วนเพราะเมียมือไวปากไว แต่ถ้าผัวไม่ตีก็เอาให้หนัก อย่าให้มีหนังติดกระดูก ผู้ชายมัน

อายุเป็นเหมือนกันนั่นแหละ ผู้หญิงผิดก็เหมือนกัน ดีให้ແລກ ผู้ชายผิดก็เอาให้ແລກ เหมือนกัน สิ่งที่มีอยู่ทำไมไม่ยินดี ไปยินดีอะไรกับยาพิษอย่างนั้น เมียเขาหัวเขามันเป็นของดีหรือมันเป็นยาพิษ ลูกเขาไม่ใช่กรรมสิทธิ์ของตนมันเป็นพิษ ยาพิษอย่าไปแตะ อย่าไปนำมาทำลายตน เพราะเท่ากับทำลายครอบครัวของตัวเอง ไม่ใช่ของดีเลย ถ้าต่างคนต่างมีศีลมีธรรมแล้วไปไหนก็ไปกันได้ ไม่มีอะไรจะอบอวนเท่าคุ้มครองไว้ใจกันได้ สามภรรยา ฟังเป็นฟังตายกันได้ จงรักภักดีต่อกัน อะไรจะดียิ่งกว่านี้ เงินทองข้าวของ เครื่องใช้สมบัติ มากน้อยก็เข้ามาส่งเสริม ถ้าอันนี้เป็นหลักดีแล้ว สิ่งทั้งหลายก็ดีหมด ถ้าอันนี้เสียเสียอย่างเดียว สิ่งเหล่านั้นก็เป็นยาพิษเข้ามาเป็นเครื่องสังหารหมด จงพากันจำไว้

อะไรก็ตาม ท่านทั้งหลายอย่าลืมศีลลืมธรรม อย่าเห็นความโลภ ความโกรธ ความหลง ราคะตัณหา ความไม่มีเมื่องพอ ที่จะส่งเสริมท่านทั้งหลายให้เป็นคนดีคนดี คนมีหน้ามีตา คนมีวาสนา คนมีความสุขความเจริญ อย่าหวัง ตายก็ตายไปเปล่าๆ นั่นแหละ ถ้าไม่มีธรรมแล้วไปไม่รอด ถ้ามีธรรมเอาเถอะ ไม่ว่าคนมีคนจน ต่างคนต่างมีธรรม เฉพาะอย่างยิ่งสามภรรยาเป็นใจอันเดียวกันแล้ว ไปไหนไปเลย เย็นที่สุด ไม่มีอะไรเย็นยิ่งกว่า สามภรรยาซึ่งเป็นคุ้มครองกัน ไว้ใจกัน จงรักภักดีต่อกัน เป็นอวัยวะเดียวกัน ผากเป็นผาก ตายต่อกัน นี่เป็นกองความสุขอันพึงใจที่สุดเลย พากันจำเอาไว้ นะ ปฏิบัติตัวให้ดี

อย่าเห็นอะไรดีกว่าศีลกว่าธรรม ไม่ดี ไม่ถูก เหล่านั้นส่วนมากเป็นพินเป็นไฟ ถ้าไม่มีธรรมเข้าเคลือบแฝง ธรรมแลเป็นเครื่องประกันคุณภาพของมนุษย์เรา และประกันคุณภาพของครอบครัวหัวเมียลูกเล็กเด็กแดงตลอดสังคมทั่วไป ให้มีความเหนียวแน่น มั่นคงต่อกันจนวันอวสานแห่งชีวิต ตายอย่างตาหลับสนิท ไม่แบกหามอารมณ์และกองทุกข์มาทำลายน้ำตาให้ไหลรินแบบไม่เกิดประโยชน์ จงสงวนน้ำตาไว้ด้วยธรรมการประคองตัวเองและครอบครัวหัวเมียด้วยดี จะเป็นสิริมงคลไม่มีประมาณ

ส่วนมากไม่เลือกชาติชั้นวรรณะ ฐานะมีจน คนโง่คนฉลาด ถ้าไม่มีธรรมเครื่องป้องกันตัวบ้าง จิตใจ กาย วาจา มักไปคว่ำกิลีส ความโลภ ความโกรธ ความลุ่มหลง ราคะตัณหา ตัวอยาก ๆ หัวโหยไม่มีเมื่องพอเข้ามาทำลายน้ำตาให้ไหลรินไม่เว้นแต่ละวัน เวลา ให้นั่งจมทุกข์ นอนจมทุกข์ ยืนจมทุกข์ เดินจมทุกข์ไม่มีวันเวลาปลงวางลงได้ นอกจากนั้นก็น้ำตาตกใน พุดไม่ออก บอกใครไม่ได้ แต่สุขอยู่ภายในใจราวกับไฟไหม้กอง แกลบ

การเตรียมดับทุกข์ดังกล่าวมาต้องเตรียมธรรมเข้าสู่ใจ เช่น สังวรธรรม ความสำรวม ความมีขอบเขตเหตุผล สติธรรม ระลึกรู้ตัวอยู่เสมอ อย่าลืมตัวว่าตนฉลาดมาก

เงินทองหาได้ง่าย แม่หนู พ่อหนูช่างถนนหาง่ายจ่ายสบาย ปัญญาธรรม ความฉลาด รอบตัวทั้งสิ่งดีและชั่ว สิ่งควรละ ควรหลีกเลี่ยงเพราะไม่ดี ทั้งสิ่งดีมีคุณค่าพยายามแสวงหา ให้เกิดให้มีในตน ชั้นดีธรรม ใช้ความอด ความทนต่อวาทะไม่ดีและหน้าที่การงานที่เป็น ประโยชน์ วิริยธรรม เพียรในงานอย่าเกียจคร้าน สมบัติเงินทองและคุณธรรมจะตามมา สมานธรรม มีใจมั่นคง ไม่เหาะแหะต่อกิจการต่างๆ อันเป็นทางดี การอบรมจิตให้สงบ เย็นเป็นเวลาตามโอกาส สวดมนต์ไหว้พระทุกเช้าเย็นอย่าให้ขาด นี่แลคือธรรมเครื่องดับ ทุกข์ทั้งหลาย เมื่อมีธรรมเหล่านี้ ทุกข์ที่เคยมีอยู่ในหัวใจจะค่อยเบาบางลงและหมดสิ้นไป จึงกรุณาพากันนำไปประดับตน จะเป็นมงคลทั่วหน้ากัน

เอาละ

ถอดจากเทปบันทึกเมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๒๕

โดย คุณกุศลสิน ศรียาภัย